

LLYFRGELL GENEDLAETHOL CYMRU
THE NATIONAL LIBRARY OF WALES

FFRAMWAITH LLYWODRAETHIANT CORFFORAETHOL

(yn ymgorffori Cod Ymddygiad yr Ymddiriedolion 2007)

Hydref 2020

1. Cyflwyniad i'r Fframwaith Llywodraethiant

- 1.1 Fel corff cyhoeddus, mae Llyfrgell Genedlaethol Cymru wedi ymrwymo i ddilyn arfer gorau yn ei llywodraethiant ac i fod yn dryloyw yn y modd y mae'n dod i benderfyniadau ac yn cynnal ei gweithgareddau.
- 1.2 Diben y Fframwaith Llywodraethiant hwn yw disgrifio llywodraethiant y Llyfrgell a'i phrif ddogfennau llywodraethiant, sef y [Siarter¹ a'r Statudau² a'r Rheoliadau³](#). Mae hefyd yn dangos y ffordd at y polisiâu y mae'r Llyfrgell wedi'u mabwysiadu ac sy'n rheoleiddio'r modd y mae'n darparu'i gwasanaethau i'r cyhoedd ac yn eu harwain.
- 1.3 Mae'r Fframwaith hwn hefyd yn mwyhau'r Rheoliadau mewn perthynas â'r safonau ymddygiad a ddisgwylir gan Ymddiriedolwyr, ac i'r graddau hynny mae'r ddogfen hon hefyd yn gweithredu fel **Cod Ymddygiad** Ymddiriedolion.
- 1.4 Ble mae angen arweiniad awdurdodol, dylid cyfeirio bob tro at y ddogfen lywodraethiant berthnasol.
- 1.5 Bwriedir diweddarau'r Fframwaith hwn yn flynyddol fel ei fod yn gosod y sefyllfa fel y mae ar ddechrau pob blwyddyn ariannol.

2. Statws y Llyfrgell

- 2.1 Sefydlwyd Llyfrgell Genedlaethol Cymru ('y Llyfrgell') drwy Siarter Frenhinol ar 19 Mawrth 1907. Caniatwyd Siartrau Atodol a oedd yn cyflwyno mân newidiadau yn 1911 ac yn 1978. Ar 19 Gorffennaf 2006, wrth edrych ymlaen at ganmlwyddiant y Llyfrgell, caniatwyd Siarter Frenhinol Atodol a Statudau newydd. Newidiodd hyn gyfansoddiad y Llyfrgell a'i llywodraethiant yn sylweddol, yn ychwanegol at ystyried y datblygiadau cyfansoddiadol a ddeilliodd o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998. Y prif newid oedd gosod strwythur llywodraethiant un haenen Bwrdd Ymddiriedolwyr yn lle dwy haenen – Llys Llywodraethwyr a Chyngor, ac mae Llywodraeth Cymru a'r Llyfrgell yn rhannu'r penodiadau i'r Bwrdd. Diwygiwyd Statudau'r Llyfrgell ymhellach yn 2013.
- 2.2 Mae'r Llyfrgell yn elusen gofrestrdig (rhif cofrestru: 525775) ac fel y cyfryw daw o dan oruchwyliaeth reoleiddiol y Comisiwn Elusennau.
- 2.3 Caiff y Llyfrgell swmp ei nawdd gan Lywodraeth Cymru ac mae wedi'i dynodi'n Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru.

¹ Siarter Frenhinol Atodol <https://tinyurl.com/y5sewrlp>

² Statudau <https://tinyurl.com/yf3yvhk>

³ Rheoliadau <https://tinyurl.com/y33v5rwj>

3 Dogfennau ac awdurdodau llywodraethiant

- 3.1 Y ***Siarter Brenhinol Atodol a'r Statudau***. Y rhain yw prif ffynhonnell awdurdod Siarter y Llyfrgell a'i hamcan elusennol a'i llywodraethiant mewnol, yn enwedig pwerau a chyfrifoldebau Ymddiriedolion y Llyfrgell. Awdurdoda'r Statudau'r Ymddiriedolion hefyd i wneud ***Rheoliadau***⁴ sy'n gosod rheolau manylach i Ymddiriedolion wrth iddynt gynnal eu busnes.
- 3.2 ***Cyfraith elusennau***, yn bennaf ***Deddf Elusennau 2011***⁵ a ***Deddf Ymddiriedolwyr 2000***⁶. Mae'r Ymddiriedolion hefyd yn ystyried canllawiau a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennau o bryd i'w gilydd, fel ***Yr Ymddiriedolwr Hanfodol***⁷, ***Annibyniaeth Elusennau wrth y Wladwriaeth***⁸ a ***Gwrthdaro Buddiannau***⁹.
- 3.3 ***Dogfen Fframwaith*** y cytunwyd arni yn 2011 rhwng Isadran Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd Llywodraeth Cymru (Cymal) a'r Llyfrgell yw'r cytundeb cyllido ar gyfer cymorth grant blynyddol Llywodraeth Cymru i'r Llyfrgell ac mae'n dod â'r gweinyddu ariannol o fewn cwmptasiad y rheolau sy'n rheoleiddio cyllid cyhoeddus. Mae Gweinidogion Cymru hefyd yn cyhoeddi ***Llythyr Cylch Gorchwy***¹⁰ sy'n cyfarwyddo gwariant yr arian cyhoeddus a dderbynnir gan y Llyfrgell. Mae'r ***Cod ar Reoleidd-dra a Phriodoldeb***¹¹ a gyhoeddwyd gan Drysorlys Ei Mawrhydi ym mis Tachwedd 2004 hefyd yn berthnasol i'r Llyfrgell dan y Ddogfen Fframwaith.
- 3.4 Mae'r Llyfrgell yn gorff cyhoeddus yng Nghymru at ddiben ***Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015***¹²
- 3.5 Mae'r Llyfrgell yn 'awdurdod cyhoeddus' at ddiben ***Deddf Rhyddid Gwybodaeth (2000)***¹³ ac oherwydd natur ei swyddogaethau rhaid ei bod yn arbennig o effro i ofnyon y ***Rheoliad Cyffredinol Gwarchod Data***¹⁴ a ***Deddf Gwarchod Data (2018)***¹⁵
- 3.6 Fel Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru, mae ymagwedd y Bwrdd at gyflawni ei ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau llywodraethiant yn dilyn ***Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus***¹⁶ y cyfeirir atynt weithiau fel 'Egwyddorion Nolan '.

⁴ Rheoliadau

⁵ Deddf Elusennau 2011 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/25/contents>

⁶ Deddf Ymddiriedolwyr 2000 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/29/contents>

⁷ Yr Ymddiriedolwr Hanfodol <https://tinyurl.com/yybbk5m2>

⁸ Annibyniaeth Elusennau wrth y Wladwriaeth [Saesneg yn unig] <https://tinyurl.com/nuu3afz>

⁹ Gwrthdaro Buddiannau <https://tinyurl.com/y3je3n55>

¹⁰ Llythyr Cylch Gorchwyl <https://tinyurl.com/yyuacbh7>

¹¹ Cod ar Reoleidd-dra a Phriodoldeb y Trysorlys <https://tinyurl.com/yy3x8ssy>

¹² Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) <https://tinyurl.com/y4b9m6em>

¹³ Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/36/contents>

¹⁴ Rheoliad Cyffredinol Gwarchod Data <https://gdpr-info.eu/>

¹⁵ Deddf Gwarchod Data 2018 <https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2018/12/contents>

¹⁶ Egwyddorion Nolan <https://tinyurl.com/lso4fnj>

3.7 Mae'r Llyfrgell hefyd wedi mabwysiadu [Cod Llywodraethiant Elusennol](#)¹⁷ a gyhoeddwyd gan Grŵp Llywio Llywodraethiant Da.

4 Diben y Llyfrgell a'i rôl

4.1 Mynegir diben y Llyfrgell yn Siarter Frenhinol Atodol 2006 fel:

casglu, diogelu a rhoi mynediad at bob math a ffurf ar wybodaeth gofnodedig, yn enwedig mewn perthynas â Chymru a Chenedl y Cymry a phobloedd Celtaidd eraill, er budd y cyhoedd, gan gynnwys y rhai sy'n ymroi i ymchwil a dysg.

4.2 Y Llyfrgell Genedlaethol yw Llyfrgell ac archif digymar Cymru. Mae'n adnodd gwybodaeth enfawr ac yn drysorfa ar bob pwn, ac yn storfa fyw o ddiwyllianau cofnodedig Cymru – ein 'Treftadaeth Ddogfennol' fel y diffinnir gan UNESCO – sydd ar gael yn rhydd i bawb. Mae hefyd yn un o'r chwe Llyfrgell "adnau cyfreithiol" yn y Deyrnas Unedig ac Iwerddon¹⁸ ac mae ganddi freintiau statudol sy'n ei galluogi i gasglu cyfran uchel o holl allbwn cyhoeddiadau print y Deyrnas Unedig ac Iwerddon, gan gynnwys fformatau electronig. Erbyn heddiw, mae iddi dri dimensiwn – adeilad ffisegol ysblennydd yn Aberystwyth sy'n gartref i'r casgliadau print, llawysgrifau, gweledol a chlyweledol, Llyfrgell ac oriel ar-lein sydd ar gael ar draws y byd dros y rhyngwrwd, ac mae'n ehangu ei phresenoldeb mewn amryw o leoliadau yng Nghymru.

4.3 Wrth galon y Llyfrgell mae ei chasgliadau cyfoethog ac amrywiol, rhai ohonynt wedi eu 'harysgrifennu' ar gofrestr Cof y Byd UNESCO:

- (a) Gweithiau print: llyfrau, cyfnodolion, papurau newydd a deunyddiau print eraill sy'n dod i gyfanswm o tua 6m cyfrol.
- (b) Llawysgrifau: 40,000 eitem, yr hynaf yn mynd yn ôl i 113 OC ac yn cynnwys llenyddiaeth gynharaf Cymru a gweithiau Prydeinig ac Ewropeaidd cynnar.
- (c) Archifau: 1,900 metr ciwb o archifau, 2,500 casgliad, gan gynnwys Archif Gwleidyddol Cymru, cofnodion ystadau, cofnodion Llys y Sesiwn Fawr a'r Eglwys yng Nghymru, pob ewyllys a brofwyd yn esgobaethau Cymru cyn 1858, papurau llenyddol a phersonol modern ac archifau sefydliadau a busnesau Cymru.
- (ch) Mapiau: dros 1.5m, a miloedd o atlasau.
- (d) Celf: 60,000 gwaith yn dogfennu Cymru, yn bennaf trwy dirluniau a phortreadau.
- (dd) Ffotograffau: 950,000 print, negatif a thryloywlun – y casgliad mwyaf yng Nghymru.

¹⁷ Cod Llywodraethiant Elusennol [Saesneg yn unig] <https://www.charitygovernancecode.org/en/pdf>

¹⁸ Y lleill yw Llyfrgell y Bodleian yn Rhydychen, Llyfrgell Prifysgol Caergrawnt, Llyfrgell Coleg y Drindod, Dulyn, Llyfrgell Genedlaethol yr Alban a'r Llyfrgell Brydeinig.

- (e) Microffurfiau: e.e. o bapurau newydd, archifau a ffynonellau hanes y teulu.
 - (f) Sain a delweddau symudol: 7m troedfedd o ffilm, 250,000 awr o fideo, 150,000 awr o recordiadau sain, 200,000 eitem o Archif ITV Wales, a miloedd o recordiau a thapiau.
 - (ff) Deunyddiau electronig: miliynau o wrthrychau digidol, gan gynnwys CD-ROMau, e-lyfrau, e-gylchgronau, gwefannau, archifau electronig ac eitemau wedi'u digido.
- 4.4 Mynegir gweithgarwch y Llyfrgell i hyrwyddo'i hamcan drwy bum 'swyddogaeth graidd', ac mae gan bob un o'r swyddogaethau craidd hyn nifer o agweddau sy'n rhychwantu gweithgareddau niferus:
- (a) Casglu
 - (b) Gwarchod
 - (c) Rhoi mynediad a gwybodaeth
 - (ch) Cyhoeddusrwydd a dehongli
 - (d) Cydweithio proffesiynol, yn enwedig gyda llyfrgelloedd ac archifau eraill yng Nghymru, Amgueddfa Cymru a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru (sydd bellach wedi'i leoli o fewn ystâd y Llyfrgell yn Aberystwyth)
 - (dd) Cydweithio proffesiynol gyda llyfrgelloedd adnau cyfreithiol eraill yn y Deyrnas Unedig ac Iwerddon

5. Ymgysylltu â'r Cyhoedd

5.1 Gofyn Statudau'r Llyfrgell i'r Ymddiriedolion fabwysiadu cynllun sy'n gosod trefniadau ar gyfer ymgynghori'n rheolaidd â'r cyhoedd a gyda chyrrff sydd â diddordeb mewn hyrwyddo amcanion y Llyfrgell, ac i nodi'r rheiny sydd â'r cymwysterau a'r parodrwydd i roi cymorth a chynngor i'r Llyfrgell.

5.2 Y cynllun presennol yw ***Strategaeth Ymgynghori ac Ymgysylltu Cyhoeddus***¹⁹ (Hydref 2017)

¹⁹ Strategaeth Ymgynghori ac Ymgysylltu Cyhoeddus <https://tinyurl.com/y34vatah>

6 Cynllunio Strategol

- 6.1 Gweithreda'r Llyfrgell ar gylch cynllunio pum mlynedd. Paratoir pob Cynllun Strategol gyda budd ymgynghoriad ac ymgysylltiad â'r cyhoedd a chyrrff sy'n rhandaliad. Y Cynllun cyfredol yw [Cof y Genedl : Llunio'r Dyfodol : Cynllun Strategol 2017 – 2021](#)²⁰.
- 6.2 Fel rhan o'i gofynion adrodd i Weinidogion Cymru, mae'r Llyfrgell hefyd yn cynhyrchu [Cynllun Gweithredu](#) blynyddol²¹.

7 Egwyddorion llywodraethiant a strwythur

- 7.1 Gorwedd awdurdod llywodraethiant y Llyfrgell gyda'r Ymddiriedolion sy'n rhan o Fwrdd y Llyfrgell. Fel y cyfryw, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am lywodraethiant, strategaeth, rheolaeth ariannol a rheoli asedau ar gyfer y Llyfrgell, ac mae'n cwrdd yn rheolaidd i drafod ei fusnes, naill ail fel Bwrdd llawn neu mewn pwyllgorau.

8 Y Bwrdd Ymddiriedolion

- 8.1 I grynhoi, dyma rôl y Bwrdd:
- (a) sicrhau bod y Llyfrgell yn cyflawni'i hamcan dan y Siarter Frenhinol, ynghyd â'i rhwymedigaethau statudol a rhwymedigaethau cyfreithiol ac elusennol eraill;
 - (b) cynnal safonau llywodraethiant uchel sy'n ennill hyder y cyhoedd, noddwyr a rhandaliad a staff y Llyfrgell.
 - (c) hybu unplygrwydd y Llyfrgell a'i henw da, a diogelu'r rhain;
 - (ch) pennu cyfeiriad strategol cyffredinol y Llyfrgell o fewn terfynau adnoddau;
 - (d) monitro perfformiad y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd a'i d/thîm, gan eu dwyn i gyfrif am ymarfer eu swyddogaethau dirprwyedig a chyflawni yn erbyn cynlluniau a chyllidebau;
- 8.2 Mae'r Bwrdd hefyd yn rhoi sylw penodol i:
- (a) ddiogelu annibyniaeth y Llyfrgell;
 - (b) adnabod risgiau a'u rheoli, a gwneud y gorau o gyfleoedd;
 - (c) sicrhau y defnyddir arian y cyhoedd yn ddoeth;
 - (ch) uchafu effaith y Llyfrgell a'i heffeithiolrwydd;

²⁰ Cof y Genedl : Llunio'r Dyfodol : Cynllun Strategol 2017 – 2021 <https://tinyurl.com/y2w6b7ht>

²¹ Cynllun Gweithredu 2017 – 2021 <https://tinyurl.com/y4gc6lgt>

- (d) gwrando ar rhandaliad ac ymateb iddynt; a
- (dd) sicrhau bod y Llyfrgell yn gweithredu'n deg, yn gyfrifol, yn dryloyw, yn gyfatebol ac yn foesebol.

8.3 Yn gyffredinol, mae'r Bwrdd yn disgwyl:

- (a) gweithredu ar y cyd wrth ddod i benderfyniadau;
- (b) ceisio consensws ar benderfyniadau pwysig. Ble nad yw hyn yn bosib, cymerir penderfyniadau ar fwyafrif mewn pleidlais gyda'r Llywydd, fel y Cadeirydd, yn dal pleidlais fwrw. Gall Ymddiriedolion ofyn am gofnodi'r ffordd y pleidleisiwyd ar fater penodol yng Nghofnodion y cyfarfod;
- (c) datblygu'r cynlluniau a'r polisiau sy'n arwain gweithrediadau mewnol ac allanol y Llyfrgell ac yn gosod ei chyfeiriad strategol, a chymeradwyo cynlluniau a pholisiau o'r fath;
- (ch) goruchwylio gwaith y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd ac uwch reolwyr tra'n dirprwyo gweithrediad beunyddiol i'r tîm gweithredol;
- (d) adfyfrio ar ei pherfformiad ei hun yn flynyddol, gan archwilio'i heffaith a'i heffeithiolrwydd a nodi unrhyw welliannau angenrheidiol.

9 Penodiadau i'r Bwrdd

- 9.1 Mae Bwrdd y Llyfrgell yn cynnwys pymtheg Ymddiriedolion, wyth wedi'u penodi gan Lywodraeth Cymru mewn ymgynghoriad â'r Llyfrgell, a saith gan y Llyfrgell yn unol â'r Rheoliadau. Mae'r Ymddiriedolion yn cynnwys y Llywydd, yr Is-lywydd a'r Trysorydd, y cyfeirir atynt ar y cyd fel Swyddogion y Llyfrgell. Penodir y Llywydd a'r Is-lywydd gan Lywodraeth Cymru mewn ymgynghoriad â'r Ymddiriedolion, a'r Trysorydd gan y Llyfrgell mewn ymgynghoriad â Llywodraeth Cymru. Gwneir pob penodiad yn unol â'r Siarter a'r Statudau a thrwy ddeddf agored.
- 9.2 Tymor gwasanaeth Ymddiriedolion yw pedair blynedd fel rheol.
- 9.2 Pan fydd seddi gwag yn codi ymhlith yr Ymddiriedolion, gwneir penodiadau gan y Gweinidogion yn unol â'r gweithdrefnau sy'n berthnasol o bryd i'w gilydd mewn perthynas â [Chod Llywodraethu ar Benodiadau Cyhoeddus](#)²².
- 9.3 Ble mae yna nifer o seddi gwag ymhlith penodiadau Gweinidogaethol a phenodiadau'r Ymddiriedolion, bydd y bwrdd yn enwebu Ymddiriedolydd (fel arfer y Llywydd) i eistedd ar y

²² Gweler: <https://www.gov.uk/government/publications/governance-code-for-public-appointments>
[Saesneg yn unig]

panel cyfweld ac i ymgynghori â'r Gweinidogion ac adrodd yn ôl i'r Ymddiriedolion i gael eu cymeradwyaeth mewn perthynas â phenodiadau'r Ymddiriedolion.

- 9.4 Pan fydd seddi gwag yn codi mewn perthynas â'r seddi y mae gan Ymddiriedolion yr hawl i'w penodi mewn ymgynghoriad â Gweinidogion Cymru yn unig, mae'r Rheoliadau'n darparu i'r Ymddiriedolion sefydlu Panel Enwebu i gynnal proses ddethol agored a chynnig argymhellion i'r Bwrdd Ymddiriedolion.

10 Pwyllgorau'r Bwrdd

- 10.1 O bryd i'w gilydd, mae'r Bwrdd yn penodi pwyllgorau gyda chylch gorchwyl ac aelodaeth glir i gyflawni swyddogaethau llywodraethiant parhaus neu swyddogaethau llywodraethiant ag iddynt derfyn amser. Gall y Bwrdd hefyd sefydlu gweithgorau anffurfiol o bryd i'w gilydd – e.e. i ddatblygu ffordd o feddwl y Llyfrgell ar destunau penodol ar gam cynnar.

- 10.2 Ar hyn o bryd, mae'r Bwrdd wedi sefydlu'r pwyllgorau sefydlog canlynol:

- (a) Pwyllgor Archwilio a Risg (y mae gofyn iddo'i sefydlu dan ei Reoliadau),
- (b) Pwyllgor Cynllunio Ariannol
- (c) Pwyllgor Llywodraethiant a Pherfformiad

- 10.3 Mae aelodaeth a chylch gorchwyl pwyllgorau wedi'u cynnwys fel atodiadau i'r ddogfen hon²³.

11 Cod Ymddygiad Ymddiriedolion

- 11.1 Daliad sylfaenol cyfraith Elusennau yw bod yn rhaid i Ymddiriedolion weithredu yn y ffordd sydd orau i'r elusen yn unig, ac yn annibynnol i sectorau neu etholaethau penodol, ac na ddylent ddefnyddio'u swydd na chamddefnyddio gwybodaeth a gafwyd yn rhinwedd y rôl hon i elwa'n bersonol, yn broffesiynol nac yn breifat. Mae "Egwyddorion Nolan" hefyd yn gyson â'r gofyniad hwn.

- 11.2 Mae yna gyfrifoldeb cyffredinol ar Ymddiriedolion i reoli'r Llyfrgell yn effeithiol. Felly, mae cyfleoedd i Ymddiriedolion gyfathrebu'n rhydd gyda staff hŷn ynghylch materion sy'n berthnasol i effeithiolrwydd rheolaeth y Llyfrgell, ei datblygiad a'i pherthnasoedd allanol, yn hanfodol.

- 11.3 Gellir crynhoi rôl a chyfrifoldebau Ymddiriedolion unigol fel a ganlyn:

- (a) gweithredu â phob bwriad da a gwneud yr hyn sydd orau i'r Llyfrgell;
- (b) cadw at y safonau priodoldeb uchaf;
- (c) rhoi amser a sylw priodol i'w dyletswyddau a'u datblygiad;

²³ Nid yw cylch gorchwyl y pwyllgorau wedi eu cynnwys yn yr atodiadau am fod angen eu diwygio

- (ch) mynychu cyfarfodydd y Bwrdd yn rheolaidd ynghyd ag unrhyw gyfarfodydd perthnasol eraill;
 - (d) defnyddio’u sgiliau, gwybodaeth a phrofiad arbenigol i gyfarwyddo penderfyniadau cynllunio a phenderfyniadau ar y cyd;
 - (dd) cynnal penderfyniadau corfforaethol unwaith y cânt eu gwneud, a’u hyrwyddo;
 - (e) parchu’r gwahaniaethau rhwng rôl a chyfrifoldebau’r Bwrdd a’r Tîm Gweithredol;
 - (f) cymryd rhan mewn arfarniad blynyddol o’u perfformiad eu hunain gyda’r Llywydd.
- 11.4 Disgwylir i Ymddiriedolion newydd eu penodi ddilyn rhaglen gynefino sy’n rhychwantu eu dyletswyddau fel Ymddiriedolion a’u rôl yng ngweithrediad y Llyfrgell ac fe’u cefnogir gan lawlyfr llywodraethiant.
- 11.5 Nid yw Ymddiriedolion, ac eithrio’r Llywydd²⁴, yn derbyn tâl ond cânt hawlio costau teithio a chynhaliaeth am ddyletswyddau a gymeradwyir yn unol â’r cyfraddau sy’n berthnasol i gyrff tebyg a ariennir ag arian cyhoeddus.
- 11.6 Gwna Rheoliadau’r Llyfrgell ddarpariaethau ar gyfer rheoli gwrthdaro rhwng buddiannau Ymddiriedolion gan gynnwys y trefniadau ar gyfer cynnal Cofrestr o Fuddiannau Ymddiriedolion ac ar gyfer gwneud datganiadau o fuddiannau mewn cyfarfodydd. Mae’r Rheoliadau hefyd yn delio gyda thrafod cynigion o roddion neu fuddion i Ymddiriedolion.

12 Dod i benderfyniadau

- 12.1 Yn eu cyfanrwydd, mae’r Bwrdd a’r Llyfrgell wedi ymrwymo i fod yn agored, yn dryloyw ac yn atebol wrth gyflawni eu rôl a’u cyfrifoldebau. Mae hyn yn golygu, ble’n bosib, fod penderfyniadau, polisiau ac arferion yn hygyrch i’r cyhoedd, ac yn ddealladwy i’r cyhoedd, a hynny trwy gyhoeddi papurau a phenderfyniadau allweddol, cynnal cyfarfodydd yn gyhoeddus, ymgynghori â’r cyhoedd ar newidiadau o bwys i bolisiau ac ymchwilio i ddeall persbectifau’r cyhoedd a rhandaliad.
- 12.2 Wrth gadw at ei dyletswyddau dan ddeddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth, safbwynt cyntaf y Llyfrgell (sy’n gyson ag amcan y Siarter) yw rhagdybio y dylai’r egwyddor o fod yn agored a rhoi mynediad at wybodaeth fod flaenllaw, onid oes budd clir i’r cyhoedd o beidio â datgelu neu gyfyngiad cyfreithiol arall.

13 Dirprwyo awdurdod

- 13.1 Mae’r Bwrdd wedi sefydlu cynllun o awdurdod dirprwyedig sy’n:

²⁴ Cymeradwyodd y Bwrdd ym mis Chwefror 2020 i dalu cydnabyddiaeth i’r Llywydd o fis Ebrill 2021.

- (a) cadw rhai penderfyniadau allweddol i'r Bwrdd ble mae hyn naill ai'n ofynnol o dan y Siarter a'r Statudau neu'n cael ei ystyried yn angenrheidiol er mwyn i Ymddiriedolion oruchwylio materion y Llyfrgell yn iawn;
- (b) dirprwyo rheolaeth weithredol feunyddiol i'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd, sydd hefyd wedi'i (g)rymuso i wneud penderfyniadau a dirprwyo awdurdod ymhellach o fewn y Tîm Gweithredol, ond y mae gofyn iddo/iddi esgoli materion risg uchel a/neu effaith uchel i'w hystyried yn amserol gan y Bwrdd a/neu un o bwyllgorau priodol y Bwrdd.

14 Rôl y Swyddogion: Llywydd, Is-lywydd a Thrysorydd

14.1 Y Llywydd

- (a) Y Llywydd sy'n cadeirio'r Bwrdd Ymddiriedolion. Fel Cadeirydd Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru, y Llywydd hefyd yw'r prif bwynt cyswllt gydag Ysgrifennydd y Cabinet sy'n noddi yn Llywodraeth Cymru.
- (b) Gellir crynhoi dyletswyddau'r Llywydd fel a ganlyn:
 - (i) Cadeirio holl gyfarfodydd y Bwrdd;
 - (ii) Cadeirio Pwyllgorau eraill y Llyfrgell (ac eithrio'r Pwyllgor Archwilio) fel y pennir gan y Bwrdd;
 - (iii) Cwrdd ag Ysgrifennydd y Cabinet sydd â chyfrifoldeb dros gefnogaeth Llywodraeth Cymru i'r Llyfrgell;
 - (iv) Dod i gyswllt â Swyddogion ac Ymddiriedolion eraill yn ôl yr angen;
 - (v) Dod i gyswllt â'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd, a'r Rheolwr Llywodraethiant a Chlerc y Bwrdd Ymddiriedolion yn ôl yr angen;
 - (vi) Cynrychioli'r Llyfrgell yn ei thrafodion gyda Senedd Cymru a Llywodraeth Cymru, yn bennaf pan fydd Ysgrifennydd y Cabinet neu Bwyllgor y Senedd ynghlwm; a
 - (vii) Chynrychioli'r Llyfrgell yn allanol.
- (c) Y Llywydd sydd hefyd yn arwain gwaith y Bwrdd ac mae hyn yn cynnwys:
 - (i) **Cynrychioli safbwynt y Bwrdd yn effeithiol ac yn gywir** wrth gyfarwyddo datblygiad strategol y Llyfrgell, ei pholisïau a'i chynlluniau, ac wrth ddatblygu perthnasoedd allweddol y Llyfrgell gyda Llywodraeth Cymru, cyrff y sector a rhanddeiliaid pwysig eraill;
 - (ii) **Sicrhau bod y Llyfrgell** yn cyflawni ei hamcan dan y Siarter yn effeithiol, ynghyd â'i swyddogaethau a'i dyletswyddau cyffredinol ac yn ymarfer ei

phwerau cyfreithiol yn briodol; gwireddu strategaethau'r Bwrdd a'i gynlluniau, a darparu ei gwasanaethau yn unol â thargedau a dangosyddion perfformiad y cytunwyd arnynt; ac (ar y cyd â'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd), cyfathrebu ei chynlluniau a'i chyraeddiadau i randdeiliaid, gan gynnwys y cyhoedd, Llywodraeth Cymru a staff y Llyfrgell.

(iii) **Goruchwyllo a gweithio gyda'r Bwrdd i:**

- sicrhau bod Aelodau'n gweithredu'n unol ag arfer gorau llywodraethiant mewn ffordd sy'n briodol i Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru;
- uchafu effeithiolrwydd y Bwrdd, yn unigol ac ar y cyd, sefydlu strwythurau, systemau a phrosesau llywodraethiant, eu monitro a'u hadolygu;
- cyfarwyddo'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd, ei g/chefnogi a'i r(h)eoli gan gynnwys cytuno ar amcanion ac ymgymryd ag arfarniad blynyddol, yn dilyn ymgynghoriad ag Aelodau eraill y Bwrdd;

(iv) **Gweithio gyda Llywodraeth Cymru** i sicrhau penodiad Ymddiriedolion â'r amrediad sgiliau a'r cymwyseddau angenrheidiol i sicrhau Bwrdd effeithiol a chynrychiadol sydd â'r gallu i wneud yr hyn sydd orau dros y Llyfrgell, a sicrhau eu bod yn cael eu cynefino a'u cefnogi mewn ffordd effeithiol.

14.2 Yr Is-lywydd

Ceir darpariaeth yn Siarter y Llyfrgell i'r Is-lywydd, yn absenoldeb y Llywydd, neu os nad yw'r Llywydd yn medru gweithredu oherwydd salwch, neu pan na fydd Llywydd wedi'i benodi, weithredu pob un o swyddogaethau'r Llywydd.

14.3 Y Trysorydd

- (a) Y Trysorydd yw'r Ymddiriedolydd arweiniol ar holl faterion yn ymwneud ag arian y Llyfrgell a'i chyfrifon. Mae hyn yn golygu trafodaethau rheolaidd gyda staff hŷn ac Archwilio Cymru (sef archwilwyr statudol y Llyfrgell), a'r Trysorydd sy'n gyfrifol am gyflwyno'r Cyfrifon Blynyddol i'r Bwrdd a'u hargymell.
- (b) Cynorthwyr y Trysorydd gan Bwyllgor Cynllunio Ariannol y Bwrdd, sy'n sicrhau bod modd craffu'n fanylach ar fanylion materion ariannol y Llyfrgell a rheolaeth ei chronfeydd preifat nag y gellid ei wneud yng nghyfarfodydd llawn y Bwrdd.
- (c) Mae'r Trysorydd hefyd yn aelod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn rhinwedd ei swydd.
- (ch) Gellir galw'r Trysorydd gerbron Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Senedd Cymru pan fydd yn ystyried cyfrifon y Llyfrgell neu faterion eraill yn ymwneud â materion ariannol y Llyfrgell.

- (d) Nid swydd weithredol yw rôl y Trysorydd. Y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd yw Swyddog Cyfrifo'r Llyfrgell a benodir gan Lywodraeth Cymru dan y **Cytundeb Fframwaith** ac fel y cyfryw mae'n atebol yn bersonol i'r Bwrdd ac i Lywodraeth Cymru am briodoldeb yr arian cyhoeddus a roddir i'r Llyfrgell a'r defnydd effeithlon ohono.
- (dd) Gweithia'r Trysorydd yn agos gyda'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd a'r Dirprwy Brief Weithredydd a Llyfrgellydd, Adnoddau Corfforaethol, gan gynnig cyngor yn ôl yr angen, egluro materion y mae'n teimlo eu bod angen sylw'r Bwrdd ac ystyried ar bob adeg gydgyfrifoldebau'r Ymddiriedolion mewn materion ariannol.

15 Perthnasoedd gyda Gweinidogion Cymru a Senedd Cymru

- 15.1 Mae'r Llyfrgell yn atebol i Lywodraeth Cymru am yr arian cyhoeddus y mae'n ei dderbyn trwy'r **Cytundeb Fframwaith**, trwy gyfarfodydd monitro rheolaidd gyda CyMAAL, trwy'r archwiliad blynyddol o gyfrifon y Llyfrgell gan Archwilio Cymru (sef archwilwyr statudol y Llyfrgell), paratoi'r datganiad llywodraethiant; a chyfarfodydd ddwywaith y flwyddyn rhwng y Llywydd (yng nghwmni'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd) a'r Dirprwy Weinidog sy'n noddi ynghylch materion yn ymwneud â pherfformiad a blaenoriaethau.
- 15.2 Mae Llywodraeth Cymru, fel rhan o'r **Cytundeb Fframwaith**, yn nodi amcanion a dangosyddion perfformiad allweddol i'w cyflawni gyda'r nawdd a ddarperir mewn **Llythyr Cylch Gorchwyl**

16 Y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd

- 16.1 Y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd yw Prif Swyddog Gweithredol y Llyfrgell a phrif gynghorydd y Bwrdd ac mae ganddo/ganddi awdurdod dirprwyedig i reoli'r Llyfrgell o ddydd i ddydd. Fel y cyfryw, y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd sy'n gyfrifol am arwain y Tîm Gweithredol a'i staff wrth:
- (a) gyflawni amcanion statudol y Llyfrgell, ei swyddogaethau a'i dyletswyddau cyffredinol ac ymarfer ei phwerau cyfreithiol;
- (b) datblygu cynlluniau, rhaglenni a pholisïau i'r Bwrdd ystyried a chymeradwyo;
- (c) gwireddu strategaethau a chynlluniau'r Bwrdd ar gyfer y dyfodol;
- (ch) cyflawni Cynlluniau Strategol a Gweithredol y Llyfrgell;
- (d) darparu gwasanaethau yn unol â thargedau/dangosyddion perfformiad y mae'r Bwrdd wedi cytuno arnynt, ac mewn ymateb i'r Llythyr Cylch Gorchwyl;
- (dd) gweithredu fel Swyddog Cyfrifo'r Llyfrgell ac adrodd i Lywodraeth Cymru ar ddefnydd y Llyfrgell o arian cyhoeddus;
- (e) darparu gwybodaeth amserol i'r Bwrdd ar dargedau y cytunwyd arnynt.

16.2 Mae'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd hefyd yn gyfrifol yn ehangach am:

- (a) briodoldeb a rheoleidd-dra;
- (b) gweinyddu'n gall ac yn ddarbodus;
- (c) osgoi gwastraff ac afradlonedd;
- (ch) defnydd effeithiol ac effeithlon o'r adnoddau sydd ar gael;
- (d) trefniadaeth y Llyfrgell, ei staffio a'i rheolaeth;

a hefyd sicrhau bod y Tîm Gweithredol yn:

- (dd) gweithredu o fewn y lefelau awdurdod a ddirprwywyd gan y Bwrdd;
- (e) esgoli materion risg uchel a/neu effaith uchel i'w hystyried yn amserol gan y Bwrdd;)
- (f) cynnal rhyngwyneb effeithiol gydag Aelodau'r Bwrdd;
- (ff) darparu gwybodaeth gywir ac amserol i alluogi'r Bwrdd i gyflawni'i gyfrifoldebau llywodraethiant yn effeithiol;
- (g) cefnogi'r Bwrdd i gyflawni ei rôl a'i gyfrifoldebau.

16.3 Gweithia'r Prif Weithredydd a Llyfrgellydd hefyd gyda'r Llywydd i ddatblygu perthnasoedd y Llyfrgell gyda rhanddeiliaid allweddol ac i gyfathrebu cynlluniau a chyraeddiadau mor eang â phosib.

17 Rôl Aelodau'r Tîm Gweithredol

17.1 Mae gan bob aelod o'r Tîm Gweithredol feysydd cyfrifoldeb penodol sy'n gofyn am arbenigedd penodol ac mae disgwyl iddynt hefyd:

- (a) sicrhau eu bod yn meddu ar y sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen i gyflawni strategaeth y Llyfrgell yn erbyn cynlluniau y cytunwyd arnynt, neu â mynediad at y sgiliau a'r wybodaeth hynny;
- (b) rheoli'r Llyfrgell o fewn y lefelau awdurdod dirprwyedig y cytunwyd iddynt;
- (c) sicrhau y caiff Ymddiriedolion wybodaeth gywir ac amserol i'w galluogi i gyflawni eu cyfrifoldebau'n effeithiol;
- (ch) cyflwyno dadansoddiad o reolaeth risg allweddol yn rheolaidd er cymeradwyaeth y Bwrdd, ac esgoli materion risg uchel/effaith uchel yn unol â'r gofrestr rheoli risg y cytunwyd arni;

- (d) codi materion/themâu a allai fod angen trafodaeth/ystyriaeth ar gyfer cynlluniau'r dyfodol, a hynny mewn ffordd ragweithiol;
- (dd) defnyddio mecanweithiau ffurfiol ac anffurfiol i alluogi Aelodau'r Bwrdd i gyfrannu eu sgiliau a'u gwybodaeth arbenigol a'u harbenigedd a darparu cymorth;
- (e) arwain ar ddatblygu cynlluniau, rhaglenni a pholisïau er cymeradwyaeth y Bwrdd;
- (f) ceisio mewnbwn cynnar gan Aelodau'r Bwrdd er mwyn adnabod materion fydd angen sylw i ennill cymeradwyaeth y Bwrdd;
- (ff) ceisio cyfleoedd i siarad er mwyn deall pryderon/persbectifau'r Bwrdd;
- (g) cymryd cyfrifoldeb dros egluro'r cynigion/argymhellion; a
- (ng) darparu cymorth priodol i hwyluso rhediad llyfn trafodion y Bwrdd ac Ymddiriedolion.

18 Y Berthynas rhwng y Bwrdd, y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd a'r Tîm Gweithredol

18.1 Yr Ymddiriedolion yw awdurdod llywodraethol y Llyfrgell, ond fel Bwrdd anweithredol mae'n dibynnu ar y Prif Weithredydd a Llyfrgellydd a'r Tîm Gweithredol (sy'n gweithredu o fewn amrediad eu hawdurdod dirprwyedig a'r trefniadau adrodd), am gyngor i alluogi'r Ymddiriedolion i ffurfio amcanion strategol y Llyfrgell ac am ddarpariaeth weithredol gwasanaethau'r Llyfrgell a'u heffeithiolrwydd. Nod y Bwrdd a'r Tîm Gweithredol ar bob adeg yw gweithredu mewn ffordd sy'n cefnogi'i gilydd i gyflawni hyn.

19 Polisiau Adnoddau Dynol

19.1 Cyflogir staff y Llyfrgell ar amodau a thelerau a pholisïau cyflogaeth y Llyfrgell ei hun. Polisi cyffredinol y Llyfrgell, pa bryd bynnag y bydd yn ymarferol, ac o fewn cyfyngiadau adnoddau, yw glynu at arfer gorau'r sector cyhoeddus mewn perthynas â'r ffordd y mae'n rheoli staff y Llyfrgell.

20 Cysylltiadau Rhwng y Cyflogwr a Staff

- 20.1 Mae'r Llyfrgell yn cydnabod Undebau Llafur Prospect, PCS ac FDA at ddibenion bargeinio ar y cyd ac ymgynghori.
- 20.2 Ffurfiodd y Llyfrgell a'r Undebau [Gytundeb Partneriaeth](#)²⁵ i arwain eu perthnasoedd.

21 Cynllun Pensiwn

21.1 Ar hyn o bryd, mae'r Llyfrgell yn gweithredu cynllun pensiwn cyflog terfynol â buddion wedi'u diffinio. Gosodir cyfraniadau'r cyflogwr yn unol ag asesiad yr Actwari yn y prisiad teirblwydd. Cyfradd cyfraniad arferol staff yw 6%.

²⁵ Cytundeb Partneriaeth Llyfrgell Genedlaethol Cymru

- 21.2 Rheolir y cynllun pensiwn dan delerau Dogfen Ymddiriedolaeth gan yr Ymddiriedolion. Penodir yr Ymddiriedolion o blith aelodaeth weithgar y Cynllun (2), pensiynwyr (1), a chynrychiolwyr Bwrdd y Llyfrgell (4). Gosodir cyfansoddiad y Bwrdd Ymddiriedolion yn unol â gofynion deddfwriaethol a chanllawiau a gyhoeddir gan y Rheoleiddiwr Pensiynau.
- 21.3 Mae'r gronfa'n ddarostyngedig i ailbrisiad actwariaidd o bryd i'w gilydd i sicrhau y bydd y gronfa'n gallu bodloni ei rhwymedigaethau gydag amser.
- 21.4 Mae'r gronfa'n ddarostyngedig i oruchwyliaeth reoleiddio gan y Rheoleiddiwr Pensiynau.
- 21.5 Eithriwyd y Cynllun rhag rhai agweddau ar y drefn reoleiddio gan y rhoddwyd iddo Warant y Goron gan Lywodraeth Cymru.
- 21.6 Gall y Llyfrgell ddewis newid telerau'r Cynllun, neu sefydlu trefniadau cyfrannu eraill wedi'u diffinio (dan ymddiriedaeth neu gontract fel sy'n briodol) mewn ymateb i'w hanghenion busnes.

22 Cronfeydd Preifat

- 22.1 Mae'r Ymddiriedolion hefyd yn gyfrifol am reoli cronfeydd preifat a gynhyrchwyd dros sawl blwyddyn o roddion, cymynroddion ac incwm o reoli cronfeydd a thwf cyfalaf. Mae'n ofyniad gan y Llyfrgell yn ôl Deddf Ymddiriedolwyr 2000 i fabwysiadu [polisi buddsoddi](#)²⁶ ar gyfer ei chronfeydd preifat, fydd yn cael ei adolygu'n flynyddol.
- 22.2 Amcanion cyfredol portffolio buddsoddiadau'r Llyfrgell yw ychwanegu at yr arian a ddarperir gan Lywodraeth Cymru fel a ganlyn:
- (a) Ariannu caffaeliad asedau cyfalaf gan gynnwys cyfarpar, adeiladau a chaledwedd a meddalwedd gyfrifiadurol;
 - (b) Prynu eitemau i alluogi'r Llyfrgell i gyflawni ei pholisi casgliadau;
 - (c) Ategu at gostau refeniw darparu gwasanaethau'r Llyfrgell at ddibenion penodol neu am gyfnodau penodol o amser;
 - (ch) Ar gyfer cronfeydd cyfyngedig, defnyddio'r arian yn unol â thelerau'r gymynrodd
- 22.3 Rheolir y cronfeydd preifat ar ran y Llyfrgell gan reolwyr cronfa broffesiynol yn unol â Pholisi Buddsoddi'r Llyfrgell a chânt eu goruchwylio gan y Pwyllgor Cynllunio Ariannol.
- 22.4 Yn unol â chanllawiau'r Comisiwn Elusennau, ni ystyria'r Ymddiriedolion fod unrhyw achos penodol i atal buddsoddiad mewn unrhyw gwmni ar y sail y gallai eu gweithgarwch fod yn groes i amcanion y Llyfrgell ac maent yn cydnabod, fel elusen, ei bod yn ddyletswydd ar y Llyfrgell i gyflawni'r dychweliad cyffredinol gorau ar ei buddsoddiadau er mwyn parhau i hyrwyddo'i hamcanion dan ei Siarter.

²⁶ Polisi Buddsoddi 2020 - 2025

22.5 Serch hynny, noda Polisi Buddsoddi'r Ymddiriedolion na fuasai'r Ymddiriedolion yn dymuno buddsoddi ei cronfeydd yn uniongyrchol mewn unrhyw gwmni neu ddsbarth buddsoddiadau a fyddai'n golygu risg sylweddol i enw da'r Llyfrgell fel sefydliad cenedlaethol a ariennir i raddau helaeth gan arian cyhoeddus, ac a fyddai o ganlyniad yn peryglu'r gallu i hyrwyddo amcan y Llyfrgell dan ei Siarter. Yn unol â hynny, mewn unrhyw achos ble mae yna amheuaeth ynghylch buddsoddiad penodol, mae rheolwr cronfeydd y Llyfrgell dan gyfarwyddyd i ymgynghori â'r Llyfrgell i ofyn am gymeradwyaeth benodol.

23 Polisiâu'r Llyfrgell

23.1 O bryd i'w gilydd, mae'r Bwrdd Ymddiriedol yn mabwysiadu polisiâu y bwriedir iddynt arwain gweithrediad agweddau amrywiol ar faterion ariannol a gweithgarwch gweithredol y Llyfrgell. Ceir rhestr o bolisiâu cyfredol y Llyfrgell a dyddiad eu mabwysiadu yn Atodiad 4. Gellir cael hyd i'r polisiâu ar [wefan y Llyfrgell](https://www.llyfrgell.cymru/)²⁷

²⁷ <https://www.llyfrgell.cymru/> Am LIGC – Dogfennaeth Gorfforaethol

ATODIAD 1 – Cylch Gorchwyl y Pwyllgor Archwilio a Risg

ATODIAD 2 – Cylch Gorchwyl y Pwyllgor Cynllunio Ariannol

ATODIAD 3 – Cylch Gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethiant a Pherfformiad

Nid yw Atodiadau 1 -3 wedi eu cynnwys am fod angen eu diwygio.

ATODIAD 4

Rhestr o Ddogfennau Llywodraethiant a Pholisiau'r Llyfrgell sydd mewn grym ar hyn o bryd

1 Dogfennau Llywodraethiant Craidd

- 1.1 Siarter Frenhinol Atodol a Statudau 2006
- 1.2 Statudau'r Llyfrgell (fel y diwygiwyd gan y Bwrdd Ymddiriedolwyr ym mis Gorffennaf 2013, ac y cymeradwywyd gan y Cyfrin Gyngor ym mis Tachwedd 2013)
- 1.3 Rheoliadau (2020)
- 1.4 Rheoliadau Ariannol (2016)
- 1.5 Cytundeb Fframwaith Llywodraeth Cymru (2011)
- 1.6 Llythyr Cylch Gorchwyl Llywodraeth Cymru 2019 - 2021
- 1.7 Polisi Buddsoddi Cronfeydd Preifat (2020)
- 1.8 Cytundeb Partneriaeth gydag Undebau Llafur

2 Cynllun Strategol

- 2.1 Cof y Genedl : Llunio'r Dyfodol; Cynllun Strategol 2017 - 2021
- 2.2 Cynllun Gweithredol 2017 - 2021

3 Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon

- 3.1 Cyfrifon 2019 - 2020
- 3.2 Adolygiad Blynyddol 2019 - 2020

- 4 Polisiau Gweithredol sydd Mewn Grym (yn nhrefn eu dyddiad)**
- 4.1 Polisi ar Dderbyn Rhoddion a'u Gwrthod (2012)
 - 4.2 Ein Plant – Strategaeth Tlodi Plant (2012)
 - 4.3 Polisi Gwirfoddoli (2015)
 - 4.4 Polisi Datblygu Casgliadau (2016)
 - 4.5 Polisi Cwynion (2016)
 - 4.6 Polisi Cyflog 2017 - 2019
 - 4.7 Strategaeth Ymgynghori ac Ymgysylltu Cyhoeddus (2017)
 - 4.8 Strategaeth Marchnata (2017)
 - 4.9 Polisi Diogeledd Gwybodaeth (2018)
 - 4.10 Rheoliad Cyffredinol Gwarchod Data (2018)
 - 4.11 Polisi Gwarchod Data (2018)
 - 4.12 Amcanion Cydraddoldeb 2014 - 2018
 - 4.13 Telerau ac Amodau Safonol ar gyfer Archebion Prynu Nwyddau a/neu Wasanaethau (2019)
 - 4.14 Datganiad Llesiant (2019)
 - 4.15 Polisi Rheoli Risg (2020)
 - 4.16 Polisi Cadwedigaeth a Gofal Casgliadau 2017 – 2020